

Діамантовий берег (стислий переказ по главам)

Іван Сенченко

Діамантовий берег

Іван Сенченко

Стислий скорочений переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Розділ 1

Пилип любив археологію. Мав великий ніжик і перо з курки, якими робив розкопки. Знаходив прості речі, які відразу й знищував. Його знахідки подобались другові Хомі.

Літнього ранку Пилип зустрів Хому біля ковбані, налітої дощем. Там було повно жаб, і хлопці вирішили покуштувати їх. Вдома у Пилипа засмажили жаб, і навіть бабу Пилипову пригостили. Та раптом з'явився тато Пилипа, сварився, що хлопці перевели усіх голубів. Тому хлопці призналися, що це жаби. Вернулися до ковбані, де сидів Тимофій. Він дав бритву свого батька сусідському хлопцеві, і той порізав палець. Тимофія отримав від батька прочухана. З'явився тут і Куприк, котрий мріяв стати матросом, але був низьким. Куприк поламав пружинні терези, бо підтягався на них. Батько так вибив його, що не міг сісти. Тут прибіг Женька і сказав, що вчитель Григорій Савич збирає екскурсію. Женька теж отримав від мами віником, бо коли мама казала щось робити, Женька огризався, чому все до нього "Женько те, Женько се". Так що всі хлопці хотіли чкурнути кудись з села.

Розділ 2

Григорій Савич любив книги, кіно, театр, грав роль Мартина Борулі з однойменної п'єси Тобілевича. Поважав столярську й слюсарську справи, ремонтував парти і стільці. Коли на уроці заходив у клас, учні сиділи так, неначе їх і не було. Вчитель жив на квартирі, хазяйка якої натякала йому одружитися з її дочкою. Дочку звали Ієреміада. Вона була вродлива, мала 19 років, училася на кулінара. Григорій був закоханий у неї, але не признавався. Коли Ієреміада мала приїхати додому, вчитель вирішив піти в експедицію.

Про все, що діялося, нічого не знала Оля. Вона мала товстеньке личко, щоки завжди червоні, очі блискотіли. Дівчата дружили з нею. Вона любила читати Майна Ріда, Юрія Смолича, Джека Лондона, Миколу Трублаїні. Олю налаяла мама, бо молодша сестра Олі – Галька, впала з канату. На ньому мала висіти білизна, але Оля вчепила канат вниз і пробувала стати канатоходцем.

Оля з хлопцями побігли до Григорія Савича, щоб спитати, чи правда про екскурсію. Вчитель саме ладнав класну дошку, яку поламали Хома і Люся. Вчитель нарахував п'ятеро хлопців і шосту Олю. Ще піде Люся. А ще в похід візьмуть віслюка Явтуха і вовкодава Білана.

Хлопці і Оля знали про приїзд Ієреміади, але хлопців це не цікавило, а Оля лише подумала, що не віддасть Ієреміаді свого вчителя.

Такі події відбувалися в селі Новошеничному.

Працюючи над маршрутом подорожі, Григорій Савич знайшов на карті такий район України, де в одному місці зішлися три зони: Степ, Лісостеп і Полісся. Багато мільйонів років тому тут були височенні гори. Ці гори згодом вивітрились, від них залишилася тільки кам'яна підосва, яку вчені назвали Українським кристалічним щитом. Іноді він вибивається на поверхню над рівнинами. Один з таких виходів Кристалічного щита припав саме на ту точку, де зустрілися три зони. Це все Григорій Савич розповів своїм учням.

Розділ 3

Вчитель і учні вирушили в експедицію. Віслук Явтух ніс кошики. Коли експедиція отаборилася, і всі розпочали готуватися до вечері, Явтух, збувшись своєї поклажі, поліз в пшеницю. Та до нього підбіг Білан – величезний вовкодав, який схопив віслюка за вухо, виштовхуючи з пшениці на стежку. Хлопці дивувалися розумові собаки.

Женька робив записи в експедиційному журналі. З деяких записів сміялася Люся. Вона була довгонога, мала на собі червоне в білий горошок плаття, з прямокутним вирізом для шиї. Ніс був облізлий, хоч і не так, як у Пилипа та Хоми. Ноги загорілі, аж коричневі. Ходила вона боса, сандалії ж носила в рюкзаку. Руки мала тонюсінькі, чіпкі. Ними дряпала хлопців. Люся пожартувала й з Пилипа, який нищив свої археологічні знахідки.

Розділ 4

Пилип і Хома були сердиті на Люсю за те, що вона вискакує, що завжди хоче бути попереду, та ще й з-за спини Григорія Савича язика показує. Хлопці сміялися з того, що Люся мріяла стати актрисою. Пилип бачив у ній тільки облізлий ніс і чекав нічного чергування, щоб Люся налякалася.

Згідно з жеребком, Пилипові випало вартувати з Люсею. Ніч була темна. Дівчина сказала, що їй страшно і трималася біля Пилипа. В багаття Люся кинула картоплин. Пилип заснув. А коли прокинувся, Люся віддала йому всю картоплю, сказавши, що сама вже поїла.

Розділ 5

Костя і Сашко працювали на експериментальній ділянці разом з агрономом Хрисанфом Івановичем. Вирощували огірки, жили у курені. Їсти привозила їм Люба. Жив з ними ще вовкодав, теж Білан (був молодшим від експедиційного Балана).

Одного разу хлопці рушили у Петрів байрак. Там можна було натрапити на лісову пташку, на вужа, навіть на гадюку, тут можна побродити по струмочку, побачити сліди лисиці й вовка. На високому дубі побачили гніздо кібця. Та коли Кость вже виліз і взяв

пташеня, виявилось, що він в одних трусах і не має куди його покласти. Зліз без пташок.

У курені Кость і Сашко почули по радіо про експедицію новошпеничанських хлопців та дівчат. Хлопці вирішили піти їм на зустріч, бо знали усіх тих хлопців, було цікаво подивитись на зустріч двох Біланів.

Розділ 6

З самого ранку Пилип і Хома заклалися, хто більше назбирає різних болтів, гвинтів, гайок. Куприк чимчикував поруч Женьки. Тимофієві було ліньки щось думати і щось робити. Оля й Люся збирали квіти. Явтух ув'язався за Тимофієм. Білан ішов за лівою ногою Григорія Савича.

Григорій Савич думав про експедицію: Женька вродився неслухняний, Тимофій ще гірший – мало чим цікавився і хоч любив дарувати, так не своє. Люсю Григорій Савич любив, бо була спритна і ніколи ні на кого не скаржилася. Оля зворушувала його своєю несокрушимістю. Згодом думки вчителя перейшли на Ієреміаду.

В цей час Ієреміада була вдома. І на зло вчителеві гуляла з Олегом Кучерявим. Олег запропонував поїхати мотоциклом у райцентр на виставу. І прикрасив свій мотоцикл квітами.

А учитель в цей час ішов за своєю експедицією. Раптом по дорозі промчав мотоцикл з Олегом та Ієреміадою. Мотоцикл зупинився. І коли Ієреміада побачила Григорія – високого, стрункого, з красиво піднятою головою, почуття захопили її. Губи в Ієреміади були теплі, ніжні, пахтіло від неї гарними духами, все на ній було біле, ясне. І очі сині-сині.

Оля боялася за вчителя. Дівчина здогадалася, що в неділю у Білій Криниці Ієреміада їх наздожене. Але Оля не допустить цього!

Розділ 7

На привалі треба було розвести вогонь. Люся і Пилип кинулись бігти до сухого терника. Пилип з усіх хлопців бігав найкраще, але люся наздогнала його. І коли прибігла, Пилип вперше помітив, що все у Люсі незвичайне: і червоне платтячко з прямокутним вирізом для шиї, і тонкі руки, і довгі ноги, і карі очі, великі й дуже гарні. Від цього серце у Пилипа якимось по-особливому закалатало. Пилип підрізав пальця, а Люся відірвала поділ свого плаття і перев'язала рану. Вчинок вразив Пилипа.

Тепер у поглядах на Люсю в Пилипа сталася глибока зміна. Як і раніше, Пилип ішов у парі з Хомою, але все частіше у нього зринало бажання зірвати пучок степових сокирок і подарувати Люсі.

Пилип тепер мріяв золотий меч і діамант знайти для Люсі.

Розділ 8

Сьогодні зона Лісостепу перейшла в Степ. Для Женьки це було незвичайно, а він любив усе незвичайне: демонстрації, театральні вистави, затемнення сонця

Серед дороги трапилася лисинка. Женька й Куприк змагалися, хто далі стрибне. Виграв Куприк. В цей час Явтух витяг з кишені Тимофія коржики, які впали на землю. Ці коржики Тимофій не показував нікому, збрехавши, що мама нічого йому з дому не

дала. Григорій Савич говорив про егоїзм, чистоту товариських взаємин, щире дружбу, але Тимофія це не хвилювало.

Григорій Савич переживав, який же він учитель, коли на його слова Тимофій і вухом не повів? Вчитель відчув себе таким безсилим, нещасним, що навіть подумав змінити професію.

Пилип підбіг до Люсі. Вони почали співати. Пилип так тішився, що у рот йому залетів метелик. В роті сильно запекло, Пилип подумав, що помирає.

Розділ 9

Ночувала експедиція на межі Степу і Лісостепу. Дорогою мандрівники відпочили біля кринички.

Куприк наздогнав Олю і взявся розповідати, що Хома і Пилип такі сильні і спритні, бо їдять жаб. Оля повірила і побігла розповісти про це Люсі.

У Куприка було гарне, свіже обличчя, але він вважав, що Пилип і Хома більш гінкі, шовковисті і рум'яні. Отак народилися жабоїдські думки у Куприка.

До полудня Лісостеп зник. Ішли по неоглядному Степу, а попереду вже було Полісся. Женька і Куприк побилися. Взагалі, Женька не любить битися, тому розплакався.

Григорій Савич думав про Олю. Минулого року Оля несподівано розв'язала складну задачу Лева Толстого, а деколи не могла відповісти на просте питання. Вчителеві було цікаво, якою стане Оля через п'ять, десять, п'ятнадцять років.

Стислий скорочений переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Розділ 10

Дорога розчахувалася надвоє. Одна вела у село Біла Криниця. Та Оля запалила Пилипа, Хому, Люсю і Куприка ідеєю не іти в Білу Криницю, куди обов'язково приїде Ієреміада. Щодо Куприка, то він мріяв пробратися туди, де багато жаб. Маршрут змінили.

Лише Тимофієві новий маршрут не дуже подобався: кому охота брѣохати по коліна у воді?

Ієреміада ж примчала на попутній машині в Білу Криницю і проблукала там до самого вечора, шукаючи Григорія Савича. Вночі в Ієреміади боліло серце, вона не могла заснути і промучилася до ранку. А зранку її прийняли роботу в колгоспну кухню. На кухні працювала баба Галушиха. Вона варила дуже смачні борщі. Та Ієреміада не ставала впоперек бабі і пильно дослухалася. Та трактористи Петро і Семен запропонували влаштувати змагання між Немидорою Харлампіївною та Ієреміадою, хто зварить кращий борщ.

Розділ 11

Болото розстиалося безмежне. Дорога йшла через ліси й озера.

Експедиція пробиралася в глиб Полісся. Одного разу Білан заліз у воду, а всі його

блохи опинилися на Тимофіївці. Зрештою хлопець кинувся у воду, хоч було шкода цукерок в кишенях, які він теж від усіх приховував. Сухі цукерки були гарненькі. А мокрі пускали патьоки, на котрі сідали мухи. До того ж, Тимофій ненароком проковтнув жука.

Оля втратила напрям, завела кудись експедицію. Оля схлипувала над картою. Куприк розважив її, як міг.

Куприк встановив, що зайшли вони у Тринадцяту трясовину, де можна загрузнути. З трясовини йшов важкий дух. Побачили і гадюку.

Розділ 12

Після того як Оля віддала Куприкові компас і маршрутну карту, дівчина повеселіла. Куприк був майбутнім матросом, бачив себе високим, сильним, красивим, в одягу воєнного моряка.

На привалі Куприк наважився поспробувати жаб'ячого м'яса. Оля боялася мишей, жуків і жаб. Дівчата відділилися і сиділи з вчителем.

Та, врешті. Куприк не зміг спробувати жаб і заридав.

Люся була трохи зла на Пилипа за жабоїдство. Куприків плач стривожив і Олю. Вона просила Куприка їсти і навіть сама спробувала. Куприк гірко переживав свою поразку. Мовчки дивився на карту і мовчки зв'язав рух експедиції за компасом.

Тим часом болота закінчилися. Пішла висока земля. Пахло близько річкою. Це була Рудиця.

Розділ 13

Сашко і Кость готувались в експедицію, як оті новошеничанські хлопці. Білана їм шкода брати, то вони украдуть Верещаківську Жульку з цуценятами, запряжуть в нарти і рушать. Та план ловлі Жульки провалився. Під час спроби зловити собаку Кость попик кропивою ноги, а Сашко так набігався, що не чув ніг.

У Сашка заворушилася нова ідея: рушити до Кристалічного щита. Новошеничанці поки дошкунтильгають із своїм ледачим Явтухом, а вони вже й там!

Через три дні, Кость, Сашко, Люба і Білан вирушили на південь, пересікли Петрів байрак і зробили зупинку в березовому гаї. Друзі подалися у гірську країну на березі річки Вуші.

Розділ 14

Річка звалася Рудицею, село Рудним, урочище біля села на березі річки, де спинилася експедиція, Руднею. Камінці на дні називалися рудою.

Григорій Савич почав розповідати, що колись тут був металургійний центр України. Тут, на Поліссі! Пізніше з'явилися на Дніпрі і у Донбасі.

Люся думала, що Пилипові з Хомою краще, ніж з нею. А Пилип боявся довго з нею бути, що б не сміялись хлопці.

Григорій Савич розгорнув карту і показав, що є десятків зо три сіл з назвою Рудня. Колись на Поліссі працювало більше як 500 рудень.

Розділ 15

Настав день, баба Галущиха та Ієреміада збиралися на роботу. Ієреміада згадала

про Григорія Савича та й зітхнула. Ієреміаді так хотілося побачити Григорія Савича і порозмовляти з ним, що, викликаний силою її бажання, він цілий день був з нею. Дівчина навіть мріяла, що в них буде четверо дітей і вибрала їм імена.

В той день Григорій Савич був якийсь сумний, все дивився вперед на дорогу, неначе кого визирав.

Вдосвіта Оля витерла щось на карті гумочкою, щось навела олівцем, щоб ніхто не бачив.

Ввечері одвідувачі їдальні розглядали питання, хто ж краще зварив борщ. Виступив тракторист Петро і сказав, що в борщі Немидори Харлампіївни своя сила, а в борщі Ієреміади – своя сила. Той борщ для поезії, а цей борщ – для серця. Потім усі проголосували, крім Олега Кучерявого, бо він хотів схитрувати.

Розділ 16

Куприк повів екскурсію по маршруту, виправленому Олею вранці. Вбік од стежки здіймалася гора. На маківці гори блискотів срібним листям молодий осокір; на вершечку осокара сидів кібчик. Його й помітили Пилип і Хома. Як тільки хлопці почали дертися, кібчик полетів геть. Хлопці ще й боялися вчителя. Хома побачив на тернині осине гніздо і захотів драти ос. Оси покусали хлопців. Друзі ледве їх впізнали.

Коли всі насміялися і поприкладали хлопцям до укусів холодні компреси, Люся помирилася з Пилипом. Поки Люся розмовляла з Пилипом, Оля морочилася з Хоминими ногами. А Куприка щось не клеїлося з картою. Виходило так, що експедиція мала йти проти течії річки Рудиці, а йшла за течією.

Куприк вважав себе старим морським вовком, то хіба він міг звернутися за порадою до Олі. Оля все це розуміла й раділа.

Розділ 17

Чим далі йшли, тим природа ставала суворіша й величніша. Ріка стала шумною і бистою. Починався гірський край. Тут вже полізли скеля на скелю, гора на гору.

Потрібно було піти до найближчого села, щоб купити їжі.

На карті якогось населеного пункту поблизу не було й близько.

Тимофій покликав Григорія Савича і сказав, що з картою щось не те. Григорій Савич позирав одним оком на карту, другим на Олю. Поки всі сперечались, Григорій Савич підсів до Олі й тихо мовив: "Ну, а тепер розкажи, Олю, навіщо ти все це закрутила". Оля не вміла брехати. Тому зараз мовчала. Потім почала ковтати сльози.

Все всередині Григорія Савича спалахнуло, але зовні він залишився таким, як і раніше.

Розділ 18

Кость і Сашко пообіцяли Любі крем'яхи з дикого скла. При згадці про крем'яхи очі у Люби заблискотіли. Хлопці щодня мандрували.

Одного разу хлопцям пощастило покурити. Пригостив їх дядько Гарасимчук, фотограф. Від цигарки Сашкові заканудило. Він сів, не бачачи, що сідає на їжака. Ох же і підскочив Сашко! У Костя й Сашка почала прокидатися совість. У Сашка розбудили її їжаківі колючки, а в Костя нестерпний головний біль. Хлопці пообіцяли

собі, що більше курити не будуть.

Тут на стежку вискочив Білан з дрохвичем у зубах. Здобич свою вовкодав поклав Костеві до ніг. З Дрохвича хлопці зварили куліш. Але не їли куліша, бо перекусили хлібом.

А самі майнули в гори і зникли серед нагромаджень гранітних брил.

Розділ 19

Вранці експедиція пила чай з дикої м'яти. Люся роздала по одному аварійному сухарю і по подушечці – у Куприка знайшлися. Куприк свою віддав Женьці. Тепер Женька вважав Куприка найкращим другом. Він запропонував помінятися рюкзаками. Хоч клуночок у морського вовка і був тугенький, так Женька ж проти Куприка був велетнем. В дорозі Женьці стало важко, і виявилось, що Куприк носив з собою торбу піску, щоб стати витривалішим. Куприкові так хотілося підрости, що він спробував би підставити ноги не тільки під дощ, а й під сніг.

Розділ 20

Коли Григорій Савич звелів промочити горло, Хома і Пилип вирішили не пити цілий день. Вони йшли і розмовляли. Хома почорнів, Пилип теж потемнів. Пилип не міг відповісти на Люсине питання обсохлим язиком. Дівчинці здалося, що Пилип перекривив її. Люся образилася.

А де ж ділися наші друзі Кость і Сашко? Де ділася Люба і що сталося з їхнім Біланом? Люба вдень не могла мандрувати, бо допомагала матері. Біланові набридло крутитися біля нової бази, і він гайнув собі. А Сашко і Кость сиділи в холодочку під скелями робили крем'яхи. Кость встиг підібрати крем'яхи – блакитний, зелений, рожевий, медово-вогнисто-жовтий. Всі вони були прозорі, просвічувалися красиво проти сонця, а зламані грані так блискотіли, що аж очі засліплювали. Сашкові потрапила під руку дуже гарна грудка дикого скла – винно-жовто-червоняста на колір.

Озброївшись гранітними каменюками, приятелі молотили ними по тих вишуканих, благородних гранях.

Втомившись і зробивши перепочинок, Кость сказав: "От коли б нас побачили новопшеничанські хлопці!". І тут на повороті стежки між скелями замигтіла експедиція. А тут і Білан, Сашків та Костів, мов із землі вийшов! Побачив, як іде ще один Білан. Обидва собаки зійшлися, облизали обережно один одного, погордо підвели голови і лягли поруч, мов висічені з білого мармуру.

Розділ 21

Кость запросив мандрівників залишитися. Експедиція склала своє спорядження на точку біля печери, і всі прискоком помчали до річки, навіть Білан і Явтух. Залишився тільки Куприк, бо чергував.

Усі їли кашу. Подужали лише половину відра. На дні мав бути дрохвич, але Кость його там не знайшов. Тимофій назвав Костю і Сашка брехунами.

Люся, Оля і Люба не могли натішитись крем'яхами. Люба взяла їх і подарувала Люсі і Олі на пам'ять про зустріч.

Розділ 22

Зникнення дрохвичка з каші лишилося загадкою. Єдиною втіхою для Костя й Сашка була нагода порахуватися з Тимофієм. Вранці Білан приніс ховрашка. Ховрашка хлопці наказали віднести "голодному" Тимофію. Собака так і зробив.

Потім прийшов Хрисанф Іванович, доктор геологічних наук Володимир Данилович Остапчук і професор Павлусевич. Тут вчені подивилися на крем'яхи і лише сказали: "Боже мій, боже мій, що ж вони наробили!". Виявилось, що хлопці розбили блакитний топаз, білий гірський кришталь, моріон, лабрадор! Обидва вчені зовсім забули за присутніх і все тяглися та поривалися до нових і нових камінців, і з вуст їхніх зривалися різні дивні слова: аквамарин, халцедон, опал, альмандин. Доктор і професор сказали Костеві і Сашкові, що вони належать до племені найсимпатичніших варварів на землі. Камені були дорогоцінними.

Вчені розповіли, що Полісся за кількістю дорогоцінних каменів стоїть на одному рівні з районами найважливіших родовищ в цілому світі.

Протягом всієї розповіді Пилип не виявив ніяких ознак зацікавлення. Та ось вчений сказав, що в Україні ще є алмази, але ще ніхто не шукав. І Пилипа підкинуло вгору, немов на пружині.

Алмаз! Ось про що мріяв Пилип. Він хотів подарувати його Люсі.

Розділ 23

Люся не забувала, як з нею говорив під час свого безводного маршу Пилип. Не розмовляв, а хрипів, перекиривлявся, глузував. І головне – не признався, що цілий день не пив води. А Пилип дуже скучив за Люсею. Тож він почав шукати нагоди поговорити з нею. Дівчина не говорила з ним. Пилип був у розпачі.

Експедиція прийшла на місце, де Кость і Сашко знайшли каміння. Це була печера. Кость і Сашко добре тут попрацювали. І все ж Пилип не здавався. Він витяг свого археологічного ножа і почав сантиметр за сантиметром обстежувати стіни. Скільки цього дня через їхні руки пройшло сірих буденних камінців! І ні один з них не був алмазом! Та один круглячок, який Пилип підібрав у рівчаку, був справжнім алмазом. На ньому наросла тонюсінька плівка від вапна, а ще тонша від кременю. З такого кристала можна вигранити діамант, яким милувалися б покоління людей. Пилип цього не знав. Зморений утомою, він мляво подержав алмаз на долоні, мляво оглянув його і викинув геть. Камінець провалився в щілину між камені.

Згодом експедиція опинилася біля річки Вуші. Всі досхочу накупалися.

Після марних пошуків дорогоцінних каменів серед гранітних розсипів яру Хома з Любою опинилися вдвох. Люба здавалася йому найкращою, не такою, як усі дівчата. Хома розповів їй, що він з Пилипом уже шостий день носить пісок, так як Куприк.

Після обіду Люба, Кость і Сашко почали збиратися додому. Відчуваючи близьку розлуку, Хома занепав духом.

А потім прийшло й прощання. Приїхала машина за дітьми і вченими.

Розділ 24

Пилип і Хома привели Люсю до самого підніжжя Кам'яної гори, тільки не з того боку, де гніздо з осами, а від річки. Під могилою Люся побачила величезну авіаційну

вирву. Там Пилип запхав руку у ямку і витягнув людський череп. Хлопці, як і Люся, дивилися на череп з ляком. Нарешті Пилип сказав, що там не череп був, а коробка, і в тій коробці блиснув діамант. Хома підтвердив. Пилип ще копирсався в землі і раптом витягнув ту саму коробку, котру хотів подарувати Люсі. Все, що було в коробці, Куприк висипав на свою матроську майку, знявши її для такої нагоди. Всі стояли, тісно збившись, навколо. Наперед вийшов Тимофій, дивився на знахідку, і очі його взялись дивним блиском.

Куприк лічив скарб, а Женька все записував у журнал. В коробці було сховано золоті портсигари, золоті годинники, золоті персні, золоті ланцюжки, золоті медальйони. Крім цього, серед скарбу Куприк знайшов жіночу окрасу для голови, яку дівчата почали міряти.

Коли між скарбами знайшли обрубаний палець, Люся уявила картину, як фашистські грабіжники ходять з хати в хату і тягнуть, що можуть. Певне, це ж саме подумала й Оля.

Потьмянів скарб і в очах у Пилипа. Вчитель сказав, що це народне добро і його треба повернути.

Скарб перенесли в табір. Поставили в кошик, а цей кошик разом з другим кошиком перекинули Явтухові через спину та й рушили до села Рудного, щоб там заночувати.

Стислий скорочений переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Розділ 25

Золота знахідка не давала Тимофієві спокою. Тимофій хотів, щоб це золото належало йому. За скарб він міг накупити собі чого завгодно.

Коли до Рудного залишилося не більше десяти кілометрів, почало збиратися на дощ. Експедиція отаборилася. Майже встигли поїсти, і почалася злива. В палатці було тісненько, зате весело.

Коли Пилип вийшов з палатки, то побачив, що вода залила всю балку і тепер добиралася майже до палаток. Вчитель сказав перенести палатки в інше місце.

Розділ 26

Куприк під час зливи зиркав на свої ноги – придивлявся, чи не почали видовжуватися. Тимофій весь час думав про золото. Перед зливою хлопці розв'ючили Явтуха і скарб сховали в палатку до Григорія Савича.

Та ось піднялася ця веремія з перенесенням на нове місце. Тимофій кинувся до Явтуха, перекинув йому через хребет обидва кошики і все намагався зробити так, щоб кошик із золотом, як і вдень, висів з лівого боку. План у нього був такий: коли рушать палатки, він одстане і зробить, що надумав.

Тимофій, ковзаючи по мокрій траві, ішов позад осла, підштовхуючи його руками. Тимофій обійшов Явтуха зліва. Від хвилювання йому й дух забило. Руки почали трястися, так що насилу підняв їх, щоб дотягтися до кошика. І дотягся. І торбину

намацав. Але на цьому все й закінчилося. Над головою торохнув грім, блискавка засліпила Тимофія.

А тепер час розповісти про дядька Гарасимчука, який пригощав сигаретами Костя і Сашка. Він переслідував Костя і Сашка і знав про скарб, що викопали Пилип і Хома. Під час зливи і перенесення палаток створилася така картина: попереду йде Явтух; трохи збоку за Явтухом крадеться Тимофій, чекаючи нагоди, щоб застромити руку у кошика; за Тимофієм чалапає навшпиньки Гарасимчук; цей приміряється, як відштовхнути Тимофія і зробити те, чого не встигне Тимофій. А ззаду йшов Білан, якого налякався Гарасимчук. Так у нього нічого і не вийшло.

Вовкодав ішов, не спускаючи очей з Явтуха і з кошиків. І ось він помітив, як Тимофій, котрий увесь час підпихав Явтуха, враз прудко проскочив вперед і простяг руку до кошика і почав порпатися. Білан схопив Тимофія за вухо і поволик до усіх так, як виводив Явтуха.

Розділ 27

Всі інші члени експедиції про це нічого не знали. Встановили палатки і у спеціальній печі, яку зробив Куприк, намагалися запалили вогонь. Та раптом Оля занепокоїлася: немає Тимофія. А потім усі побачили вовкодава і Тимофія. Хома перший здогадався, що Тимофій захотів золота.

Злодій почав виправдовуватися, що Явтуха підганяв, а Білан, мабуть, подумав, що чужий. Григорій Савич зробив те, чого ніколи не робив раніше: простяг руку і поклав її на голову Тимофієві. Рука Григорія Савича була тепла, велика.

Невідомо, як складеться життя Тимофія, але скільки б не проминуло років, а цієї хвилини він не забуде ніколи. Та Хома сказав, що раніше хлопці скарб переховали в клумачок до Куприка, і Григорій Савич знає про це. Від цього повідомлення Тимофій аж присів, зробився якимсь маленьким. Йому так стало жаль себе, що він аж заплакав.

За годину експедиція увійшла в село Рудне.

Розділ 28

Експедиція зупинилася в теплій хаті Мишка. Мишко був одноліток хлопців. Зранку Мишко не дуже хотів допомогти бабі по господарству. А Куприк допоміг бабі злізти з печі, приніс води, нарубав дров.

Григорій Савич здав знайдений скарб у сільраду.

Прийшла поштарка і розповіла, що у Новошеничному змагалися баба Галущиха та Ієреміада. Ніхто нікого не переміг.

Оля змінила своє ставлення до Ієреміади. Мабуть, вона справді любить Григорія Савича, бо чого б ганялася за ним по дорогах і призначала побачення в Білій Криниці.

Тим часом на мотоциклі привезли Ієреміаду, яка почула, що експедиція знайшла скарб, через який на експедицію напали грабіжники. Ієреміада хвилювалася за Григорія Савича.

Сцена зустрічі Ієреміади з Григорієм Савичем втратила для хлопців всякий інтерес. Хлопці каталися на мотоциклі.

Всі посідали за стіл. Оля та Ієреміада порозумілися. Всі готувалися вирушати

додому. Від Рудного три переходи до Білої Криниці. Там і закінчувався маршрут. Пилип хотів вирвати квітів і подарувати Люсі. Куприк запасався кормом для Явтуха. Тимофій мовчки сидів під огорожею.

Оце й кінець. Було б гарно зустрітися років через п'ять-шість і поглянути, що сталося з цими хлопцями.

*Стислий скорочений переказ по главам, автор переказу: Світлана
Перець.*

Авторські права на переказ належать Укрлібу.